

Ühtekuuluvus koostöö kaudu: Kuidas EL-i ühtekuuluvuspoliitika Läänemere makroregiooni mõjutab?

EL-i ühtekuuluvuspoliitika tasakaalustab piirkondlikke erinevusi Euroopa Liidus

Lihtsustatult öeldes on EL-i ühtekuuluvuspoliitika eesmärk vähendada piirkondlikke erinevusi Euroopa Liidus. Samas ei ole see suunatud vaid vaesematele piirkondadele, vaid sellest saavad kasu kõik EL-i liikmesriigid.

Ühtekuuluvuspoliitika mõjutab EL-i kodanike igapäevaelu, kuna see toetab piirkondade arengut ja toimib investeeringute katalüsaatorina. See aitab meil luua uusi töökohti ning majanduskasvu ja konkurentsivõimet kasvatada.

Ühtekuuluvuspoliitika on ka EL-i eelarve oluline osa: perioodi 2014-2020 eelarves eraldati ühtekuuluvuspoliitikat toetavatele finantsinstrumentidele üle 30%. Ühtekuuluvuspoliitikat teostatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Ühtekuuluvusfondi kaudu. Igal fondil on erinev eesmärk.

EL-i makroregionaalsed strateegiad on suunatud ühistele võimalustele ja probleemidele

EL-i makroregionaalsed strateegiad katavad peaaegu 2/3 liidust ning kujutavad endast uut ja eksperimentaalselt mitmetasandilist juhtimist. Makroregionaalsete strateegiate idee sündis arusaamisest, et sarnased probleemid ja võimalused tulenevad sageli piirkonna geograafilisest asukohast ja kultuurist. Samas piirkonnas olevad riigid saavad nendega strateegiate poolt loodud koostöös paremini tegeleda.

Piiriülene koostöö on makroregionaalsete strateegiate keskmes. Laiendatud koostöö parandab oluliselt piirkonnas elavate inimeste igapäevaelu, kuna makroregionaalsed strateegiat hõlmavad mitmeid teemasid alates haridusest, tervisest ja keskkonnakaitsest kuni innovatsiooni, transpordi ja turismini.

Igat makroregionaalset strateegiat iseloomustab selle ümbruskond. EL-i Läänemere strateegia (LMS) osas on selleks Läänemeri, mis ühendab selle kallastel elavaid inimesi ja inspireerib neid koostööd tegema. LMS-i peamised töövaldkonnad on seega merega lähedalt seotud. Strateegia kolm peamist eesmärki on kaitsta Läänemerd, suurendada heaolu ja ühendada piirkond.

Kõik makroregionaalsed strateegiad on rahaliselt neutraalsed ja lisaraha neile ette nähtud ei ole. Nad sõltuvad olemasolevast rahastusest, eriti piiriülest koostööd rahastava Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest.

Kuidas on makroregionaalsed strateegiad EL-i ühtekuuluvuspoliitikaga seotud?

Praktikas rakendatakse LMS-i projektide kaudu. See seob makroregionaalseid strateegiaid tihedalt EL-i ühtekuuluvuspoliitikaga, kuna enamuse LMS-i rakendavatest projektidest rahastatakse ühtekuuluvuspoliitika vahenditest.

Kuna strateegiad julgustavad riike koostööd tegema, siis panustavad nad ennekõike EL-i ühtekuuluvuspoliitika koostöömõõtmesse. Tugeval territoriaalsel koostööl on positiivne mõju majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele.

Strateegiad kaasavad tegijaid ühiskonna kõigilt tasanditelt, julgustades neid piirkonna heaolu suurendamise nimel töötama. Need toovad ka EL-i kodanikele lähemale konkreetsete EL-i poole rahastatud projektide kaudu, mis kaasavad inimesi ja avaldavad meie igapäeva elule positiivset mõju. Tugevad ja heal järjel makroregioonid saavad seetõttu Euroopa demokraatia ja EL-i väärtuste arengut toetada, eriti ajal, mil Euroopa seisab silmitsi mitmete probleemidega.

Makroregionaalsed strateegiad võivad olla ka eelkäijad ja eeskujud kogu EL-ile. Näiteks LMS-i raames tehtud töö on panustanud EL-i kliimamuutustega kohanemise strateegiasse ja Läänemere piirkonnas on

pikaajalised traditsioonid mereprügi probleemiga tegelemises, mida on sageli tehtud EL-i poolt rahastatud projektide kaudu ning mis on eeskujuks kogu maailmale.

Üks näide makroregionaalsete strateegiate tähtsusest on nende seosed EL-i mittekuuluvate riikidega. LMS hõlmab kaheksat EL-i liikmesriiki ja lisaks neile nelja naaberriiki (Valgevene, Island, Norra ja Venemaa). Kuna strateegia raames tehakse EL-i mittekuuluvate riikidega tihedat koostööd, siis tugevdab see ka nende seoseid Euroopa Liiduga. Läänemere piirkonnas on meri ja selle heaolu loomulik alus EL-i piiridest väljapool ulatuvale koostööle.

Kuna kõik makroregionaalsed strateegiad sobituvad olemasolevasse EL-i seadusandlusesse ja lisarahastust neile ette nähtud ei ole, siis peavad nad keskenduma konkreetsetele tegevustele. LMS-i jaoks on Läänemerd puudutavad keskkonnaküsimused olnud peamiseks tegevuste liikumapanevaks jõuks. Strateegia loob erinevatele tegijatele ühise platvormi koostöö tegemiseks ja mere kaitsmiseks.

EL-i poolt rahastatud projekte, mis eriti hästi selliste ühiste platvormidena toimivad ja LMS-i eesmärgesid esindavad, nimetatakse lipulaevadeks. Mõned nendest lipulaevadest on individuaalsetest projektidest kasvanud võrgustikeks ja foorumiteks, nagu näiteks Läänemere piirkondlik kalandusfoorum, mis toetavad dialoogi ja koostööd. Selline areng annab tunnistust projektirahastuse jätkusuutlikkusest ja projektitulemuste kasulikkusest kogu piirkonna jaoks.

Allikad:

„10 müüti ja fakti EL-i ühtekuuluvuspoliitika kohta”

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/myth-busting/

Sissejuhatuse EL-i ühtekuuluvuspoliitikasse 2014-2020 (2014)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_en.pdf

Makroregionaalsete strateegiate ning nende ja ühtekuuluvuspoliitika vaheliste seoste uurimis (2017)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy

Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, Nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele EL-i makroregionaalsete strateegiate rakendamise kohta COM/2016/0805 lõplik

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0805>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union